

The seal of the University of Oslo is a circular emblem. It features a central figure of a woman in classical attire, holding a lyre. The text 'UNIVERSITAS OSLOENSIS' is inscribed around the top inner edge, and 'DCCCXII' is at the bottom. A large, semi-transparent version of this seal is overlaid on the background of the cover.

Økonomisk institutt

Årsrapport for 2015

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

Innhold

Innledning.....	2
Forskning	3
Forskerutdanning	7
Undervisning	10
Formidling og kunnskapsutveksling	16
Personale, organisasjon og økonomi	17

Tabeller

Tabell 1 Publikasjoner (basert på registreringer i Cristin).....	3
Tabell 2 Rangeringer.....	4
Tabell 3 Instituttets rangering over tid.....	4
Tabell 4 Intensivkurs.....	8
Tabell 5 Doktorgradsstudenter	9
Tabell 6 Doktordisputaser i 2015	9
Tabell 7 Opptak til bachelorprogrammet og master i samfunnsøkonomisk analyse	11
Tabell 8 Antall førstevalgssøkere pr. studieplass	13
Tabell 9 Opptak til det toårige masterprogrammet.....	13
Tabell 10 Registrerte studenter.....	14
Tabell 11 Ferdige kandidater	14

Figurer

Figur 1 Poenggrense bachelor i samfunnsøkonomi (3 år).....	12
Figur 2 Poenggrense samfunnsøkonomisk analyse (5 år)	12
Figur 3 Poenggrense 2-årig masterprogram.....	12

Innledning

Den faglige aktivitet ved Økonomisk institutt har vært omfattende også i 2015. ESOP avholdt flere konferanser/workshops i løpet av året, bl.a. en konferanse på Columbia University i samarbeid med Joseph Stiglitz (*The Welfare State and the Fight Against Inequality*), og en konferanse om utviklingsøkonomi og fattigdomsmål (*European Development Network Conference*) i Oslo. Oslo Fiscal Studies avholdt workshop om skattepolitikk og offentlig økonomi, og det ble også arrangert en workshop knyttet til prosjektet *European Strains*.

Professor Sir David F. Hendry fra Oxford University holdt Haavelmo forelesningen 2015. Instituttets årlige formidlingskonferanse i januar satte fokus på flyktninger, arbeidsmarked og arbeidstid.

Antall publikasjoner er noe lavere enn i 2014, men andelen publiseringer på nivå 2 er økt, og er for 2015 på 44%. Instituttet har en målsetting om å øke antallet publikasjoner i topp-tidsskrifter ytterligere. To av instituttets stipendiater, Katinka Holtsmark og Esther Ann Nisja Bøler, mottok priser for vitenskapelig artikkel i 2015, og André Kallåk Anundsen mottok Kongens gullmedalje for sin doktoravhandling.

Bård Harstad fikk i 2015 sitt andre ERC-grant (Consolidator Grant) med en bevilgning på ca. 15 mill. kr. over 5 år. Prosjektet vil starte opp sommeren 2016.

Økonomisk institutt/ESOP ble i 2015 utpekt som ett av 5 fagmiljøer ved UiO som skal løftes frem til verdensledende miljø. En bevilgning på ca. 27 mill. kr. over 5 år skal benyttes til rekruttering av internasjonale toppforskere for å styrke forskningen, spesielt innenfor moderne politisk økonomi.

Instituttets økonomiske handlingsrom er fortsatt meget godt, slik at det kan foretas en jevn rekruttering til vitenskapelig stillinger fremover. I 2015 ble det gjennom lovendring innført adgang til å benytte innstegstillinger, og instituttet utlyste tre slike stillinger høsten 2015. Denne stillingstypen vil gi oss samme mulighet som konkurrerende utenlandske universiteter til å tilby s.k. tenure-track stillinger, der den ansatte tilbys fast stilling etter 6-7 år dersom spesifikke krav til faglig nivå og publisering oppnås i løpet av perioden. Fremover vil instituttet utlyse både faste vitenskapelige stillinger og innstegstillinger.

Instituttet ansatte to postdoktorer og fem stipendiater i 2015. Det ble også foretatt ansettelse i førsteamanuensisstillinger, men ingen av disse tiltrådte i stilling i 2015.

En arbeidsgruppe har i 2015 foretatt en gjennomgang av alle emner og studieprogrammer, og det oppfølgende arbeid med evalueringen vil fortsette i 2016. Det er også laget en utredning om instituttets utvekslingstilbud, som vil danne grunnlag for å vurdere hvilke institusjoner vi skal inngå avtaler med for fremtiden.

Høsten 2015 ble det avholdt valg av nytt instituttstyre for perioden 1.1.2016-31.12.2019. Steinar Holden ble valgt som instituttleder og Halvor Mehlum som nestleder. Nils-Henrik von der Fehr ble i desember 2015 takket av etter 8 år som instituttleder ved Økonomisk institutt.

Forskning

Senteret for fremragende forskning ESOP – *Centre for the study of Equality, Social Organization, and Performance* har siden 2007 representert den største satsningen fra instituttets side, men aktiviteten har blitt betydelig utvidet med *Oslo Center for Research on Environmentally friendly Energy* (CREE), et senter for offentlig økonomi *Oslo Fiscal Studies* (OFS), et ERC Starting Grant med tittelen *General Institutional Equilibrium* (GInE), et ERC Advanced Grant med tittelen *The Macroeconomics of Inequality, Development and the Welfare State*, samt prosjektet *European Strains* som er finansiert av Forskningsrådets program *Europa i endring* og prosjektet «Globalization, Institutions and the Welfare State» (GIWeS) finansiert av NORFACE. I 2015 fikk instituttet innvilget ytterligere et ERC grant for prosjektet CONSERVATION – The Economics and Politics of Conservation som skal ledes av Bård Harstad. Marcus Hagedorn fikk innvilget sin søknad til FRIPRO med prosjektet HetMacro - Heterogeneity in Macroeconomics: Empirical Evidence. I tillegg var ESOP ett av tre forskningsmiljøer som fikk innvilget søknaden om å bli en av forskergruppene finansiert av satsningen UiO:Norden. Det tverrfaglige prosjektet skal ledes av Kalle Moene og Jo Thori Lind. Instituttet fikk også tildelt en av de strategiske stipendiatstillingene til fakultetet knyttet til satsningen UiO:Norden.

Instituttet fikk, sammen med Sosialantropologisk institutt, såkornmidler til utvikling av søknad om et tverrfaglig Senter for fremragende forskning. Søknad til trinn 1 i søknadsprosessen ble sendt 25. november 2015.

Økonomisk institutt fikk også innvilget en søknad til Forskningsrådet om et prosjekt knyttet til pensjonsreformen. Prosjektet ledes av Kjetil Storesletten. Herman Kruse har dette som sitt doktorgradsprosjekt.

Som det fremgår av tabellen nedenfor, ble det i 2015 publisert 54 (poenggivende) artikler, hvorav 24 på nivå 2. Det ble ikke publisert noen bøker, men 5 publikasjoner som deler av bøker. Det totale antallet publikasjoner har gått ned fra 65 året før, men nivået opprettholdes når det gjelder publikasjoner på nivå 2. Instituttet har en målsetting om å øke antallet publikasjoner i topp-tidsskrifter ytterligere. En detaljert oversikt over publikasjoner finnes i vedlegg én.

Tabell I Publikasjoner (basert på registreringer i Cristin)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tidsskriftartikler						
- nivå 2	19	15	21	11	24	24
- nivå 1	41	26	34	37	41	30
- topp 5	1	0	2	0	1	1
Bøker	0	0	2	6	3	0
Del av bok	4	6	8	0	8	5
Publikasjonspoeng¹	63,4	38,3	47,6	32,7	66,0	69,3

¹ I henhold til DBHs publikasjonstall for 2015. Bemerk at publikasjonspoeng for 2015 ikke kan sammenlignes med tidligere år da beregningsmetoden er endret for 2015.

På Tilburg Universitets rangering av økonomiske læresteder basert på publisering i toptidsskrifter (<https://econtop.uvt.nl/>), ble instituttet rangert som nr. 143 med 36 publikasjoner i perioden 2008-2012 (tabell 2).² På RePEc-IDEAS rangering av økonomiske forskningsinstitusjoner basert på siteringer (<http://ideas.repec.org/top/>), var instituttet i april 2016 rangert som nr. 111. I 2014 gjorde instituttet et betydelig hopp oppover på RePEc-IDEAS rangering (tabell 3), og fremgangen ser ut til å fortsette. Tilburg har ikke oppdatert sin rangering siden 2012.

Tabell 2 Rangeringer

	<i>Tilburg</i> ³	<i>IDEAS-RePec</i> ⁴
Verden	1. Harvard (582) 2. Chicago (387) 3. Stanford (327)	1. Harvard 2. NBER 3. World Bank Group
Europa	11. LSE (244) 13. Oxford (220) 19. Tilburg (171)	5. LSE 11. Oxford 13. Paris School of Econ.
Norden	50. København (89) 55. Stockholm U. (83) 61. Århus (79) 143. UiO (36) 276. UiB (15) 293. BI (14)	66. Århus 111. UiO 117. København 127. IIES Stockholm 158. NHH

Tabell 3 Instituttets rangering over tid

	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2016</i>
Tilburg ⁵	142	140	143	n/a	n/a	n/a
IDEAS-RePec ⁶	93	174	184	192	126	111

To av våre stipendiater har også mottatt priser. Katinka Holtsmark fikk Distinguished CESifo Affiliate Award mens Esther Ann Bøler fikk Best Paper Award ved 14 Annual Postgraduate Conference on Globalisation and Economic Policy.

Deltagelse i instituttseminarer og andre faglige seminarer anses som en viktig del av forskningsprosessen, som dels bidrar til en felles faglig identitet, og dels er en forutsetning for å invitere eksterne foredragsholdere. Instituttet vil fortsette tradisjonen med ett ukentlig seminar med hovedsakelig eksterne innledere (Department seminar) og et ukentlig ESOP-seminar. I tillegg vil

² Tallene er ikke oppdatert etter 2012..

³ Basert på registrerte publikasjoner i 35 topp tidsskrifter i perioden 2008-2012; antall publikasjoner i parentes.

⁴ Basert på siteringer av arbeider registrert i RePec pr. april 2016.

⁵ Gjennomsnitt over inneværende og fire foregående år.

⁶ Pr. desember det aktuelle år, for 2016 april.

instituttet støtte opp om mer spesialiserte seminarer, slik som CREE-seminaret og OFS-seminaret samt interne seminar (Staff lunch seminar). I alt ble det avholdt 99 seminarer ved instituttet i løpet av 2015. En detaljert oversikt over seminarene er gitt i vedlegg to.

Disse forskningsarrangementene ble avholdt i 2015:

5-6 mars ble «*Workshop on Natural Resources*» avholdt på ESOP. Workshopen er et samarbeid mellom Centre for Applied Macro- and Petroleum Economics (CAMP), Oxford Centre for the Analysis of Resource Rich Economies (OxCarre) og ESOP.

29.april ble en workshop avholdt innen European Strains prosjektet.

2. juni ble «*The 10th Oslo-NHH Workshop in Macroeconomics*» avholdt. Workshopen er en årlig plattform hvor unge forskere får mulighet til å presentere og diskutere eget arbeid.

5-6 juni ble «*Nordic Workshop on Register Data and Economic Modeling*» avholdt i samarbeid med BI og med professor Espen Moen som koordinator.

25-26 juni ble «*Advances on the Political Economy of Conflict and Redistribution III*» avholdt i Berlin. Konferansen ble arrangert i samarbeid mellom ESOP, Max Planck Institute for Tax Law and Public Finance og Social Science Research Centre (WZB) og med Kai A. Konrad og Kalle Moene som vertskap.

8-9 november holdt ESOP ved Kalle Moene i samarbeid med Joseph Stiglitz ved Initiative for Policy Dialogue at Columbia University en felles konferanse med tittelen «*The Welfare State and the Fight Against Inequality*». Konferansen ble avholdt på Columbia University med finansielle bidrag fra Ford Foundation, Bernard and Irene Schwartz foundation og Mac Arthur Foundation.

26.-27. november arrangerte OFS en workshop med tittelen «*Nordic Workshop in Tax Policy and public Economics*».

2-4 desember ble «*European Development Network Conference*» avholdt i samarbeid mellom ESOP og EUDN. Finansiering ble gitt av Utenriksdepartementet og German federal Ministry for Economic Cooperation and Development. Konferansen samlet en rekke av de fremste forskerne innen utviklingsøkonomi og inneholdt også en åpen paneldebatt om fattigdomsmål.

ESOP arrangerte også fire mindre workshops i 2015:

- 18. august: The Fernandez Workshop 2015: Debt
- 24. mars: Norms, Conflict and Development
- 8. oktober: Work motivation and the Nordic model
- 3. november: Political Economics

Instituttet har i 2015 hatt et stort antall gjester, blant annet i forbindelse med seminarer og konferanser. I tillegg kommer lengre gjesteopphold ved instituttet (se vedlegg tre). Instituttets ansatte har også besøkt utenlandske forskningsinstitusjoner og samarbeider med en rekke institusjoner i inn- og utland. En oversikt over lengre forskningsopphold ved utenlandske

institusjoner samt instituttets samarbeidende institusjoner finnes i vedlegg fire. Samarbeidet gjelder dels enkeltpersoner og dels større forskningsprosjekter eller mer formalisert samarbeid. I vedlegg 5A finnes en oversikt over faglige presentasjoner og konferansebidrag fra instituttets ansatte. De vitenskapelige ansatte har til sammen utført ca. 130 referee-oppgaver for internasjonale tidsskrifter.

Instituttet hadde i 2015 i alt 13 større eksternt finansierte prosjekter, konferanser oversikten i vedlegg syv (prosjekter knyttet til frikjøp, konferansestøtte og utenlandsopphold er ikke tatt med). Instituttet har arbeidet for å stimulere medarbeiderne til å delta i og bidra til eksternt finansierte forskningsprosjekter og til danning av flere interne forskergrupper ved instituttet. Arbeidet har en langsiktig karakter, men allerede nå ser vi en bevegelse i riktig retning med flere større, eksterntfinansierte prosjekter.

Forskningscenteret ESOP utgjør fortsatt instituttets største eksternt finansierte satsning og var i 2015 i sitt nest siste driftsår. Senteret har et meget aktivt og engasjerende forskningsmiljø som er en integrert del av instituttet. I 2015 var 92 personer tilknyttet senteret med tilsammen 23 årsverk.

2015 har vært et produktivt år og sentrale ESOP-forskere fikk antatt syv artikler i det absolutte toppsjiktet i økonomifaget. Disse var Field of Study, Earnings and Self-Selection (Quarterly Journal of Economics). R&D, International Sourcing and the Joint Impact on Firm Performance (American Economic Review.) Electoral Uncertainty, Income Inequality and the Middle Class og The effect of additional funds for low ability pupils: A nonparametric bounds analysis, (begge i Economic Journal), Experimentation in Federal Systems (Quarterly Journal of Economics) The Political Color of Fiscal Responsibility, og Public Education and Pensions in Democracy: A Political Economy Theory (begge i Journal of the European Economic Association).

Disse artiklene favner utviklingsøkonomi, politisk økonomi, velferdsstat, arbeidsmarked og fordeling. Flere av arbeidene konsentrerer seg om samspillet mellom økonomiske krefter og andre deler av samfunnsutviklingen og illustrerer godt bredden i ESOPs forskning.

Våre stipendiater fortsetter å fullføre sine avhandlinger i henhold til planen. I 2015 disputerte fire kvinner og en mann ved ESOP.

Forskningsstaben presenterer til stadighet senterets forskning for et større publikum og deltar også i den offentlige debatt om de problemstillinger det forskes på. Senteret opplever meget stor interesse, både fra innland og utland. I 2015 delte senteret ut tre studentstipend til masterstudenter som skal skrive masteroppgave i 2015, inkludert ett i kjønn og økonomi. For en nærmere omtale av ESOPs aktiviteter fra 2007 til 2015 henvises det til dokumentene som ligger på senterets hjemmeside, herunder årsrapporten for 2015.

ESOP studerer sammenhengene mellom likhet, sosial organisering og økonomisk utvikling, både i rike og i fattige land. Senteret har en relativt stor ekstern prosjektportefølje. Instituttets tre ERC grant som er omtalt over, er tilknyttet senteret. Macroequality som ledes av Kjetil Storesletten, har velferdseffekter av offentlige omfordelingstiltak som et gjennomgående tema. GInE som ledes av Bård Harstad, har satt seg som mål å utvikle både metode og anvendelse for politikk. I prosjektet CONSERVATION, som starter rett etter at GInE er avsluttet, skal Harstad utvikle samfunnsøkonomiske

analyser av spillteori og politisk økonomi for å belyse spørsmål som strategisk utvinning, internasjonale avtaler og politiske hensyn.

Instituttet har et godt samarbeid med Frischsenteret. Instituttet har representanter i senterets styre og råd, og en rekke av instituttets ansatte er engasjert i bistillinger ved senteret. En rekke av forskerne ved Frischsenteret utfører oppgaver ved instituttet, i mange tilfeller som ansatte i II-stillinger. Instituttet samarbeider med Frischsenteret om flere av de eksterne prosjektene i instituttets prosjektportefølje. Det er enighet om at eksternt finansierte prosjekter ved instituttet kanaliseres gjennom Frischsenteret når forholdene ligger til rette for det, samt at Frischsenteret aktivt rekrutterer deltagere fra instituttet til egeninitierte prosjekter. Frikjøp skjer ved full kostnadsdekning inkludert overhead etter universitetets standardsatser.

Forskerutdanning

Tiltak som tidligere er iverksatt, er videreført også i 2015, spesielt med tanke på å utvikle strukturen, bedre kvaliteten og å øke gjennomstrømmingen i programmet.

Noen av tiltakene som er videreført er tiltaket om opptak med en felles søknadsfrist for stipendiater og søkere med ekstern finansiering, at alle kandidater starter sine doktorgradsstudier samtidig (i midten av august), og at alle som blir tatt opp på doktorgradsprogrammet skal ha opphold ved instituttet det første året.

Opptaket i 2015 var første gang de nye kravene for opptak til doktorgradsprogrammet skulle praktiseres. De nye kravene ble innført etter at instituttet erfarte at vi ikke lyktes med å få studentene til å ta de obligatoriske kursene som del av mastergraden, og at det derved ble liten tid og plass til doktorgradskurs ut over de obligatoriske. Det ble derfor innført et krav om at to av de tre obligatoriske kursene skulle være gjennomført før opptak til doktorgradsprogrammet.

I 2015 var det utlyst 3-4 stipendiatstillinger. En av stillingene var tilknyttet forskningsprosjektet «European Strains», mens de øvrige stillingene var uten tilknytning til spesielle forskningsprosjekter. Søkertallet i 2015 var 65, noe som var en markert nedgang fra 2014 (en nedgang på 33%). Av de 65 søkerne var åtte definert som kvalifiserte ut fra de nye kravene. Av de åtte hadde seks sin utdanning fra instituttet – alle de fire som ble tilsatt hadde sin utdanning herfra. Det var flere gode søkere – både norske og utenlandske – som oppfylte kriteriene som tidligere ble lagt til grunn, men som manglet ett eller flere av de obligatoriske kursene, og som derfor ble definert som ikke kvalifisert. Antall søkere med ekstern finansiering var til sammen seks, og av dem ble tre tatt opp på programmet. En av dem ble tatt opp på Forskningsrådets nyetablerte ordning «Offentlig sektor ph.d.».

Instituttets årlige PhD workshop (midtveisevaluering) ble avholdt 27-28. oktober med fire eksterne opponenter.

Vi har tidligere jobbet med å forbedre instituttets nettsider for doktorgradsprogrammet. I 2015 ble det vedtatt fra sentralt hold at alle ph.d.-sidene skulle ligge på fakultetsnivå. Alle sidene er

gjennomgått og flyttet over til SV-fakultetet, og instituttet har ikke lenger egne sider for ph.d.-programmet.

Som et tiltak for å bedre oppfølgingen av doktorgradsstudentenes veiledere, ble det fra 2014 vedtatt å etablere en veilederlunsj. Planen var å ha dette som en fast aktivitet 1-2 ganger i året. Det var forholdsvis få veiledere som møtte, og lunsjen ble derfor ikke avholdt i 2015. Instituttet vil vurdere behovet, og se på om det kan være andre ordninger for å bedre oppfølgingen av veilederne.

Doktorgradsutvalget la ned et stort arbeid med å etablere nye rene ph.d.-emner fra 2015. Det ble vedtatt å etablere såkalte «topics»-kurs innenfor ti kjerneområder. Dette er 5-studiepoengsemner der innhold og foreleser i hvert enkelt emne kan variere for hver gang emnet tilbys. Emnene er tilgjengelig for kandidater som er tatt opp på et ph.d.-program. Alle emner får kode og tittel, og med en undertittel i tråd med innholdet.

Totalt ble det arrangert 14 doktorgradskurs i 2015. Av disse var fem regulære doktorgradskurs som gikk over hele semesteret, mens ni var av typen intensivkurs som beskrevet over – tre i vårsemesteret og seks i høstsemesteret; se tabell 4.

Tabell 4 Intensivkurs

Tidspunkt:	Kurstittel:	Forelesere:
13.-15. April, 4.-6. mai	ECON9211 – Contract Theory	Postdoctor Jacopo Bizzotto, Økonomisk institutt
1.-5. juni	Business Cycles	Professor George-Marios Angeletos, MIT
22.-24. juni	Persuasion	Professor Jeffrey Ely Northwestern University
24.-28. august	ECON9401 – Quantitative Research in International Trade	Førsteamanuensis Andreas Moxnes, Økonomisk institutt
14.-16. september	A guide for the young economist	Professor William Thomson, University of Rochester
7.-9. oktober	ECON9620 – Topics in Public Economics: Optimal Income Taxation and Increasing Inequality	Adjunct Professor Ray Rees, OFS, Økonomisk institutt
2.-5. november	Macro Development Economics: An Application to China	Professor Kjetil Storesletten Postdoctor Yikai Wang, Økonomisk institutt
9.-13. november	ECON9010 -Theory of Science for Economists	Professor Erik Sørensen, NHH
14.-16. desember	ECON9912 – Topics in Environmental and Resource	Professor Per Krusell, IIES, Stockholm

Economics: Macroeconomics
of Climate Change

Ved utgangen av 2015 var det 42 kandidater registrert som doktorgradsstudenter ved Økonomisk institutt. Doktorgradsstudentene kommer fra flere ulike nasjoner i tillegg til fra Norge, fra Canada, Etiopia, Island, Italia og Tyskland. Det ble tatt opp totalt syv nye studenter på programmet, hvorav fire stipendiater. I 2015 disputerte hele 12 kandidater for doktorgraden – hvorav syv var kvinner. Dette er det høyeste antallet doktordisputaser på ett år. Ved årsskiftet var det to avhandlinger til bedømmelse. En oversikt over disputasene er gitt i tabell Y (en mer detaljert oversikt er gitt i vedlegg 8).

Tabell 5 Doktorgradsstudenter

	2012	2013	2014	2015
Antall studenter ved inngangen til året	48	51	50	47
Nye studenter	11	8	8	7
Ferdige kandidater	7	7	10	12
Sluttet/skrevet ut	1	2	1	-

Tabell 6 Doktordisputaser i 2015

Dato	Kandidat	Avhandling
06. feb	Sigurd Mølster Galaasen	Essays on Quantitative Macroeconomics with Heterogeneous Agents.
06. mar	Solveig Glestad Christiansen	Empirical Studies of Nordic Household and Family Structure. How it Affects Mortality and the Environment, and How it has and will Change.
08. jun	Nina Skrove Falch	Three Essays on Unemployment Insurance.
10. jun	Eva Kløve	Coping with Poverty. On Social and Anti-Social Institutions in Africa.
22. jun	Anders Grøn Kjelsrud	Four Essays on the Measurement of Poverty and Inequality.
10. sep	Marina Rybalka	Drivers of Growth in the Modern Economy: R&D, Innovation, ICT and Human Capital.
25. sep	Kristoffer Midttømme	Essays on Strategic Considerations in Environmental Economics.
30. sep	Alice Ciccone	Decision Making in Environmental-related Dilemmas: From Natural to Laboratory Experiments.
23. okt	Katinka Kristine Holtmark	Four Essays on the Dynamics of Global Public Goods Provision.

26. okt	Gjermund Grimsby	Three Essays on Competent Capital.
06. nov	Thomas Rolf Lydersen Lystad von Brasch	Measuring Productivity – Concepts and Evidence from Norway.
01. des	Gry Tengmark Østenstad	Migration to Resource-Rich Countries.

Av de 12 kandidatene som disputerte i 2015, er én ansatt i postdoctor-stilling ved instituttet, en er ansatt som postdoctor ved Statens Arbeidsmiljøinstitutt, tre er ansatt som forskere i Statistisk Sentralbyrå, to er ansatt i Menon Economics, en er ansatt som forsker i Norges Bank, en er ansatt som seniorøkonom i Oslo Economics, en er ansatt i Verdensbanken i Washington og en er førsteamanuensis ved Høgskolen i Sørøst-Norge. En av kandidatene er foreløpig ikke i arbeid.

Undervisning

Instituttet tilbyr et treårig bachelorprogram i samfunnsøkonomi, et femårig masterprogram i samfunnsøkonomisk analyse, og et toårig masterprogram i samfunnsøkonomi. I tillegg samarbeider vi med Matematisk institutt om et treårig bachelorprogram i matematikk og økonomi og deltar i samarbeidet om tre tverrfaglige bachelorprogrammer ved SV-fakultetet; Internasjonale studier, Utviklingsstudier og Offentlig administrasjon og ledelse. Instituttet tilbyr også emner til studenter på andre programmer og enkeltemnestudenter ved universitetet.

Kort oppsummert har følgende momenter hatt innvirkning på instituttets arbeid med undervisningskvalitet i 2015:

- Programrådet oppnevnte en arbeidsgruppe med mandat å gjennomføre en helhetlig gjennomgang av emner, emnegrupper og program. En presentasjon av arbeidsgruppens arbeid ble gitt på instituttets juleseminar.
- Det nye emnet ECON4091 - Master's Thesis and Oral Exam ble opprettet. Det ble også vedtatt å redusere antall innleveringsdatoer for masteroppgaven fra tre til to ganger pr. år.
- Ordningen med ekstra eksamen i ECON3010 i høstsemesteret ble avvirket, samtidig som det ble innført et krav om ny vurdering av alle deler ved gjentak.
- Møte i arbeidslivspanelet i mai der instituttet presenterte tall på opptak og gjennomføring, samt relevante resultater fra studiebarometeret og kandidatundersøkelsen ble gjennomgått.
- Høsten 2015 ble det gjennomført et større prosjekt for å kartlegge og evaluere instituttets utvekslingsavtaler og studentmobilitet.
- Gradstitlene på bachelorprogrammene på fakultetet har blitt endret slik at vår bachelorgrad har endret tittel fra «bachelor i kultur- og samfunnsfag» til «bachelor i samfunnsøkonomi». For master var tittelen allerede koblet til programnavnet. De fritt sammensatte bachelorgradene fortsetter med den generelle tittelen.
- Det er innført et møte for alle nye seminarledere på begynnelsen av hvert semester med erfaringsutveksling og foredrag fra erfarne seminarledere.
- Instituttstyret vedtok å dele ut til stipendier, NOK 100.000, til studenter som allerede har fullført en ett-årig eller to-årig mastergrad, og som ønsker å kvalifisere seg for opptak til doktorgradsstudiet ved å fullføre Research Master i løpet av ett år.

- Gjennomgang av studiewebsidene på UiO og fakultetet. Temaer som er like på tvers av institutter er blitt samlet, også på masternivå.

Opptak og tilstrømming bachelorprogram og femårig masterprogram

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har 4833 primærsøkere til 1295 studie plassene som fordeles gjennom samordnet opptak. Det betyr at det samlet er 3,7 søkere per plass i gjennomsnitt på fakultetet. Det femårige masterprogrammet ligger langt under dette gjennomsnittet (1,56), jf. tabell.

På grunn av at det er mulig å rangere opptil 10 studieprogrammer i søknaden til bachelor og det femårige masterprogrammet, fokuserer vi på tall for førstevalgssøkerne (heretter kalt søkere), det vil si de søkerne som har satt studieprogrammet på første plass i rangeringen.

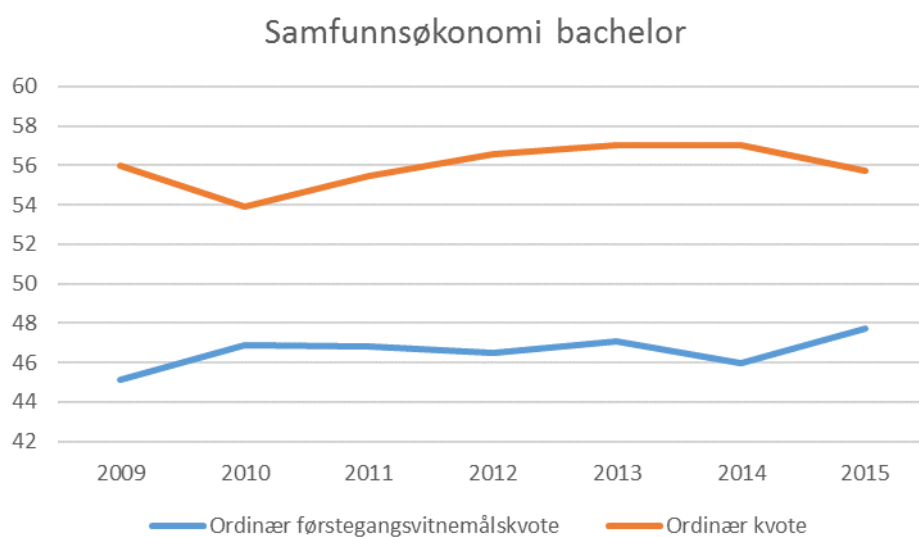
Tallene for søkere til det femårige programmet er stadig noe lavere enn for bachelor, og har sunket med 23% mellom 2014 og 2015. Antallet søkere til det treårige bachelorprogrammet har opplevd en marginal nedgang på 4%. Det generelt høyere antallet søkere til bachelorprogrammet kan ha sammenheng med at dette programmet ikke har spesielle opptakskrav utover generell studiekompetanse, og opptaksrammene er større. Det femårige masterprogrammet har matematikk som opptakskrav, som kan føre til at en del ikke er kvalifisert og dermed søker seg til bachelorprogrammet i stedet.

Det foregår til stadighet en bevegelse av studenter mellom det femårige masterprogrammet og bachelorprogrammet.

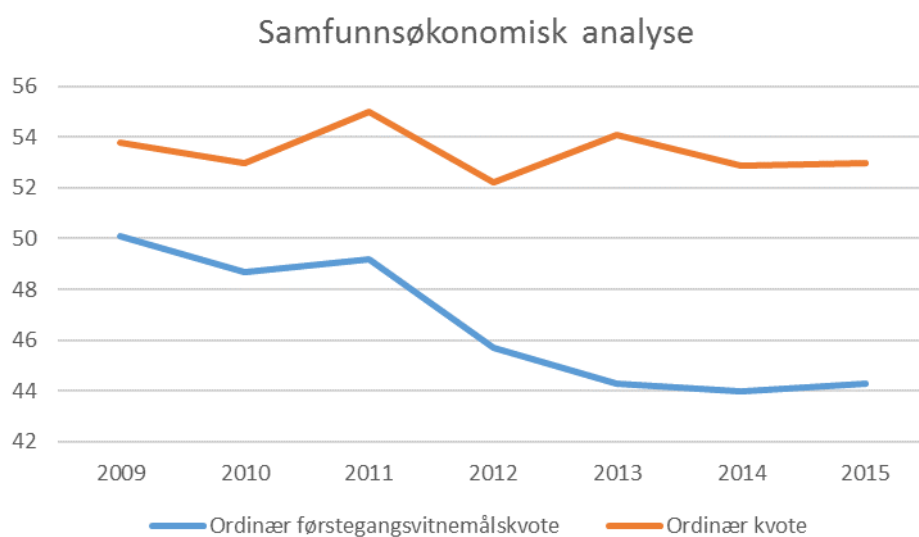
Tabell 7 Opptak til bachelorprogrammet og master i samfunnsøkonomisk analyse

	2012	2013	2014	2015
Antall førstevalgssøkere				
- samfunnsøkonomisk analyse	74	92	101	78
- bachelor	401	333	312	298
Antall plasser				
- samfunnsøkonomisk analyse	45	50	50	50
- bachelor	100	95	95	95
Poenggrenser (førstegangsvitnemål/ordinær)				
- samfunnsøkonomisk analyse	45,7/52,2	44,3/54,1	44/52,9	44,3/53
- bachelor	46,5/56,6	47,1/57	46/57	47,7/55,7

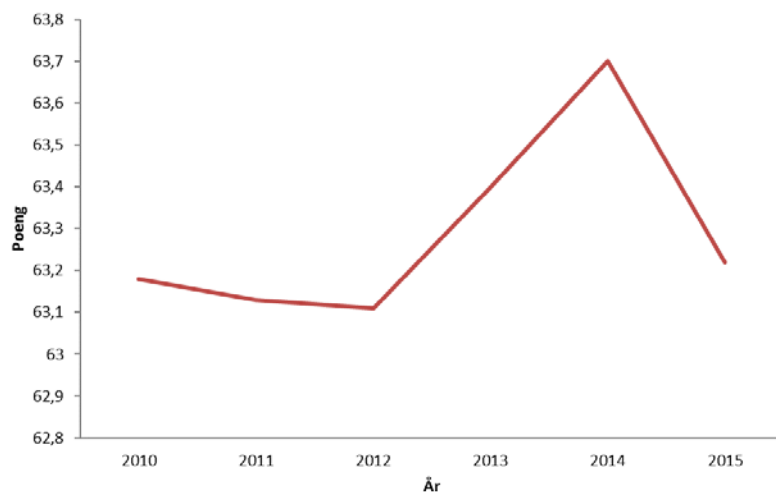
Figur 1 Poenggrense bachelor i samfunnsøkonomi (3 år)

Figur 2 Poenggrense samfunnsøkonomisk analyse (5 år)

Figur 3 Poenggrense 2-årig masterprogram⁷

Tabell 8 Antall førstevalgssøkere pr. studieplass

	2013	2014	2015
- samfunnsøkonomisk analyse	1,74	2,02	1,56
- bachelor	3,49	3,28	3,14

Opptak og tilstrømming toårig masterprogram

Etter en økning i antall søkere til det 2-årige masterprogrammet i samfunnsøkonomi i 2014, var antallet i 2015 tilbake på samme nivå som i 2013. Poenggrensen i 2015 kom på samme nivå som i 2012 etter suppleringsopptaket.

Tabell 9 Opptak til det toårige masterprogrammet

	2012	2013	2014	2015
Antall søkere⁸				
- samfunnsøkonomi	889	1125	1349	1120
Antall nye studenter				
- samfunnsøkonomi	78	73	60	71

⁷ Poenggrense master: 65 = A, 64 = B, 63 = C, 62 = D, 61 = E. Opptak av utenlandske studenter foretas på grunnlag av individuell vurdering, da det er vanskelig å omregne karakterene til det norske system.

⁸ Statistikk fra FS <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/>

Poenggrenser⁹ - samfunnsøkonomi (vår/høst)	62,80	63,4	63,6	62,8
---	-------	------	------	------

Gjennomføring

Tabell I0 Registrerte studenter¹⁰

	2012	2013	2014	2015
Bachelor	220	194	179	177
Femårig master i samfunnsøkonomisk analyse	156	157	160	162
Master i samfunnsøkonomi	160	177	171	156
Master i miljø- og utviklingsøkonomi	18	8	4	3
Totalt	487	497	514	498

Tabell I1 Ferdige kandidater¹¹

	2012	2013	2014	2015
Samfunnsøkonomisk analyse (5 år)	29	17	18	23
Master in Economics	48	43	49	58
Master in Environmental and Development Economics	12	4	4	0
Sum master	89	64	71	81
Bachelor	30	29	45	33
Sum alle programmer	119	93	116	114

Som bemerket i fjor, er tallene for ferdige kandidater på bachelornivå avhengige av rutiner for registrering av avlagte grader som er et samarbeid mellom fakultet og institutt. Tallet 33 for 2015 kan dermed øke på et senere tidspunkt.

Instituttet har videreført ordningen med tidlig tildeling av veileder for masteroppgaven, i henholdsvis åttende og andre semester for studenter på det femårige og det toårige masterprogrammet.

Pris for beste foreleser

Studentene ved Økonomisk institutt tildelte Halvor Mehlum prisen som «Årets foreleser» i 2015.

⁹ Poenggrense master: 65 = A, 64 = B, 63 = C, 62 = D, 61 = E. Opptak av utenlandske studenter foretas på grunnlag av individuell vurdering, da det er vanskelig å omregne karakterene til det norske system.

¹⁰ Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning. *Registrerte studenter*. Dette er samtlige registrerte studenter ved institusjonen. Studentene må ha registrert seg og betalt semesteravgift for rapporteringssemesteret. <http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/> [lesedato 27.04.16] (Husk vis kode for studiekode)

¹¹ Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning. *Fullførte studieprogrammer*. <http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/> [lesedato 27.04.16]

Studiestart og studiemiljø

Alle bachelorstudenter og studenter på det femårige masterprogrammet ved instituttet fikk i 2015 en rekke tilbud som koordineres av SV-fakultetet. Dette omfatter psykologisk rådgivning, Karriere PLUSS, og individuell veiledningstime. I 2015 startet forelesningsrekken for ECON1210 og ECON1310 i semesterstarts-uka. Det kom flere tilbakemeldinger fra studenter og faddere om dette. Særlig gjaldt dette at en del studenter gikk glipp av forelesningene på grunn av at det kolliderte med sosiale arrangementer, og omvendt.

På fredagen i semesterstarts-uka ble det holdt to aktualitetsforedrag, et på norsk og et på engelsk. Mellom foredragene var det lunsj med korte introduksjoner av fagutvalg, studentparlamentet, og noen aktuelle studentforeninger. Det engelske foredraget var også et tilbud for nye studenter på det toårige masterprogrammet. Dette har vært noe som studentene synes er positivt.

Den årlige hytteturen for nye studenter på bachelor- og det femårige programmet har blitt en tradisjon, og er svært populær blant de nye studentene. Hytteturen arrangeres av studentforeningen Frederik, i tett samarbeid med studiekonsulent på instituttet. I 2015 var ble hytteturen holdt i slutten av august og det var 48 deltakende (maks antall). For studentene fremstod dette som et positivt tiltak både faglig og sosialt.

Jevnt over er det mange tilbud og arrangementer, faglige og sosiale, for studentene som begynner på grunnstudier. Det er noe mindre av dette for våre nye studenter på det toårige masterprogrammet, særlig sosiale tilbud. Det bør undersøkes nærmere om det er mulig å opprette noen flere slike tilbud for disse studentene ved semesterstart, for å skape bedre samhold og kullfølelse – særlig med tanke på utenlandske studenter.

Studenter på andre semester på bachelor samt tredje og fjerde semester på masterprogrammet ble tilbudt en egen yrkes- og karriereorientert workshop i regi av Karrieresenteret. Deltakerne på disse workshopene var godt fornøyde med tilbudet, selv om det har vært utfordringer knyttet til svært lav påmelding.

Årets Schweigaard-forelesning, arrangert i starten av høstsemesteret, ble holdt av sjefsøkonom ved DNB Markets, Øystein Dørum.

Rekruttering

Instituttet deltar både faglig og administrativt på fakultetets og sentraladministrasjonens initierte rekrutteringsopplegg. Dette omfatter eksempelvis Åpen dag og Rådgiverdagen. Under årets Åpen dag bidro instituttet i tillegg til det ordinære forelesnings- og veiledningsprogrammet, med Livslotteriet.

Vi er fortsatt i dialog med fakultetet og arbeidslivskoordinator om å bli innlemmet fakultetets skolebesøksordning, som vil utgjøre en potensielt viktig rekrutteringskanal opp mot elever på videregående skole. Deltakelsen i skolebesøksordningen er nedfelt som et strategisk mål i instituttets årsplan 2015-2017.

Samarbeidsavtalen mellom instituttet og HiOA er også et rekrutteringstiltak for instituttet. HiOA-studenter på bachelorprogrammet i økonomi og administrasjon tar tre samfunnsøkonomiemner ved UiO som del av fordypningen sin i samfunnsøkonomi. Intensjonen bak avtalen er at kandidatene fra økonomi og administrasjon ved HiOA får en mulighet til å kvalifisere for opptak til masterstudiet i samfunnsøkonomi ved UiO.

Instituttet mottar opp til et par ganger i året besøk fra samfunnsøkonomiklasser fra videregående skoler, etter direkte avtale mellom skolene og medlemmer av den vitenskapelige staben. Under disse besøkene organiserer instituttet vanligvis et program bestående av en faglig forelesning ved en vitenskapelig ansatt og en presentasjon av vårt studietilbud og opptaksmuligheter av studiekonsulent.

Internasjonalisering

Høsten 2015 gjennomførte Økonomisk institutt en evaluering av utvekslingstilbudet. Målet var å gjennomgå eksisterende avtaleportefølje, og vurdere hvordan eksisterende avtaler fungerer og hvilke institusjoner vi ønsker avtaler med for fremtiden. Evalueringen skal ses i sammenheng med gjennomgangen av studieprogrammene. Instituttet skal videre vurdere kriterier for avtaleinngåelse, og sikre gode rutiner rundt denne prosessen. Det er ønskelig å legge en videre strategi for dette arbeidet i løpet av 2016.

Formidling og kunnskapsutveksling

Formidlingen skjer i stor grad gjennom faglige konferanser, interne og eksterne seminarer, offentlige utvalg og ekspertgrupper, opptreden som sakkyndig, utarbeidelse av utredninger samt publisering i nasjonale og internasjonale fagtidsskrifter som retter seg mot ikke-akademiske fagøkonomer. Mange av instituttets ansatte har vært aktive på disse områdene i 2015. En oversikt over ansattes populærvitenskapelige bidrag/mediebidrag er gitt i vedlegg 5C.

Ansatte har blant annet deltatt i følgende offentlige utvalg: Tariffnemnda (Steinar Holden), Arbeidstidsutvalget (Karen Helene Ulltveit-Moe, leder av utvalget og Steinar Holden, medlem), Grønn skattekommisjon (Michael Hoel), ekspertutvalg for vurdering av handlingsregelen for bruk av oljeinntekter (Kjetil Storesletten), Finansdepartementets Rådgivende utvalg for modell og metodespørsmål (Steinar Holden, leder av utvalget), Det miljøøkonomiske råd, Danmark (Karine Nyborg). To av instituttets ansatte (Storesletten og Ulltveit-Moe) var medlemmer av Norges Banks hovedstyre. Geir Asheim var medlem av ekspertrådgivningsgruppen for Samfunnsutfordring 6 i EUs Horizon 2020.

Disse formidlingsarrangementene ble avholdt i 2015:

13. januar arrangerte instituttet januarkonferansen, en årlig konferanse for Stortingets finanskomité, representanter for Regjeringen, de politiske partier, offentlig forvaltning, næringslivs- og arbeidslivsorganisasjoner, forskere og media. Årets konferanse satte fokus på flyktninger, arbeidsmarked og arbeidstid.

23.mars holdt professor Debraj Ray en åpen forelesning med tittelen «*Development Economics*». Debraj Ray er professor ved New York University og professor II ved ESOP.

14.april holdt EU's ambassadør til Norge, Helen Campbell, en åpen forelesning med tittelen «*On the EU agenda – Trade Policy for the Future*».

11. juni holdt Dirk Bergemann fra Yale University en spesialforelesning for masterstudenter og doktorgradsstipendiater med tittelen «*The Value of Information in Game Theory: A Survey of Recent Research*».

16.september holdt professor William Thomson fra MIT et mini-kurs i å skrive og å snakke effektivt om økonomi.

13 november holdt Professor Sir David F. Hendry fra Nuffield College på Oxford Univeristy Haavelmo forelesningen 2015. Tittelen på foredraget var «*Deciding between Alternative Approaches in Macroeconomics*». Haavelmo forelesningen holdes annet hvert år til minne om nobelprisvinner Trygve Haavelmo.

Personale, organisasjon og økonomi

Instituttets ledelse besto i 2015 av Nils-Henrik M. von der Fehr (leder) og Steinar Holden (nestleder). Den administrative ledelse bestod av Merethe Aase (kontorsjef) og Anna Holen (forskningsadministrativ leder).

I tillegg til ledelsen hadde instituttets styre følgende medlemmer: Karen Helene Ulltveit-Moe, Halvor Mehlum, Michael Hoel (representanter for vitenskapelig ansatte), Nicolai Ellingsen (representant for midlertidig ansatte), Rhiana Bergh-Seeley (representant for teknisk-administrativt ansatte), Cassandra Velten og Jonathan A. Brandrud (vår), Corina Pinto Perdigon og Jonathan A. Brandrud(høst) (representanter for studentene). Styret avholdt i alt 6 møter. For oversikt over programrådets medlemmer, samt andre råd, utvalg og verv ved instituttet, se vedlegg 10.

Høsten 2015 ble det avholdt valg av instituttleder, nestleder og styremedlemmer med vararepresentanter for perioden 1.1.2016-31.12.2019.

Regnskapsresultatet for 2015 viser et overskudd på 20,5 millioner kroner for instituttets basismidler. Instituttet fikk i desember overført 5,5 mill. kr. til «Verdensledende miljø», men aktivitetene kommer først seinere år. Lønnsoppgjøret i 2015 gav også lavere utgifter enn budsjettet. Overskuddet vil gradvis reduseres når ESOP opphører ved utgangen av 2016, og finansiering av de faste stillingene knyttet til senteret skal overtas av instituttet. Samlede ubrukte midler i 2015 (inklusive eksternt finansierte prosjekter) er 25 millioner kroner. Alle de overførte midlene i eksternt finansierte prosjekter er imidlertid allerede satt av til fremtidig aktivitet.

Forskere ved instituttet/ESOP ble høsten 2015 utpekt som ett av fem verdensledende miljøer ved UiO. Bård Harstad fikk tildelt ERC Consolidator Grant for sitt prosjekt «Conservation» som vil starte opp 01.07.2016.

Instituttet har et godt handlingsrom fremover, og vil utlyse både faste vitenskapelige stillinger og innstegsstillinger i årene fremover, og minst én av disse stillingstypene hvert år.

Instituttet ser positivt på at det gjennom lovendring er innført adgang til å benytte innstegsstillinger («tenure track»), og utlyste tre slike stillinger høsten 2015. Det ble samtidig arbeidet med å lage utfyllende lokale bestemmelser til forskrift om ansettelse på innstegsvilkår, spesielt om hvilke krav som skal gjelde ved sluttevaluering etter 7 år, dvs. kravene for å få fast stilling. Instituttets regler ble godkjent av fakultetetsstyret i desember 2015.

Instituttet ansatte to postdoktorer og fem stipendiater i 2015. Det ble også foretatt ansettelser i førsteamanuensisstillinger, men ingen av disse tiltrådte i stilling i 2015. I tillegg ble det foretatt nyrekruttering i forskningsassistentstillinger.

Fem stipendiater sluttet ved instituttet i 2015, av disse fortsatte én i postdoktorstilling. To postdoktorer sluttet, men en av disse vil opprettholde tilknytning til instituttet i 20% forskerstilling.

Instituttet søkte om likestillingsmidler for 2015, og fikk innvilget kr. 220.000. Midlene ble brukt til 50 % finansiering av en II-stilling knyttet til OFS, gjesteopphold for kvinnelige forskere og reisemidler til kvinnelige stipendiater og postdoktorer. For å bedre rekrutteringen av kvinner til vitenskapelige stillinger, videreføres ordningen med at aktuelle kvinnelige søkere kontaktes direkte med informasjon om ledige fast vitenskapelige stillinger.

Instituttet har videreført ordningen med at eksterne doktorgradskandidater må oppholde seg ved instituttet i til sammen to semestre. To kandidater hadde arbeidsplass ved instituttet våren 2015 og fire kandidater høsten 2015.

Instituttet startet arbeidet med oppgradering av sem.rom 1220 i desember 2015 (med ny belysning og innredning, og ny prosjektor). Rommet vil bl.a. bli brukt til PhD-kurs (fire minikurs hver høst og syv minikurs hver vår) og til muntlig eksamen, idet studentene f.o.m. juni 2016 skal presentere sin masteroppgave under muntlig eksamen.

Instituttet arrangerte to interne halvdagsseminarer også i 2015. På seminaret i juni – som ble kombinert med sommeravslutning – stod studentenes læringsmiljø i fokus. På seminaret i desember – som ble kombinert med årsavslutning – ble det fremlagt idéer til endringer i studieprogrammene, basert på den evaluering av studieprogrammene som var påbegynt i 2015. Form og innhold i eksamensoppgaver ble også diskutert.